

Motion till riksdagen

1986/87:Jo270

Stig Josefson (c)

Subventionerad odling av sojaböner

Den förädling av sojaböner, som startades av framlidne agr. dr. Sven A. Holmberg på 1930-talet, har lett fram till att en ny tidigblommande dagslängdsneutral ekotyp har utvecklats. Den saknar motsvarighet i världssortimentet. Hittills har tre sorter godkänts av statens växtsortnämnd, nämligen Fiskeby V, Bråvalla och Träff. Den sistnämnda mognar drygt tio dagar tidigare än den äldre mätarsorten Fiskeby V.

Sojabönan innehåller ca 40 % protein och ca 18 % fett. Proteinsammansättningen är av utmärkt kvalitet. – Sojabönan är den baljväxt vars proteinsammansättning anses ligga närmare den hos djuräggvitan än någon annan baljväxt. Fettet består till övervägande delen av fleromättade fettsyror, vilket är mest fördelaktigt.

Statsbidrag utgår sedan många år till den förädling av sojaböner, som numera bedrivs vid Weibullsholms växtförädlingsinstitut i Landskrona.

I den utredning, som den s. k. Spannmålsgruppen nyligen presenterat, framhålls bl. a. att Sverige importerar drygt 2/3 (375 000 ton) av det totala årliga behovet (550 000 ton) protein för fodermedelsproduktion.

Man ser här bl. a. en möjlighet att öka den inhemska proteinproduktionen och samtidigt begränsa det starkt förlustbringande spannmålsöverskottet. Således utgår arealbidrag till ärtodling, och för att utnyttja vallen som en inhemsk basresurs för djurproduktionens försörjning av protein och energi får anläggning av vallar ske samma år som *ersättning för trädesbruk* på aktuellt skifte utgår.

I tidigare motioner (bl. a. 1982/83:251, 1981/82:1442) har föreslagits att statsbidrag skulle utgå till en begränsad odling av sojaböner för att i ett inledningsskede skapa "öar" av odlingskunnande inom lämpliga områden, t. ex. Öland och Blekinge. Dessa "öar" skulle sedan kunna expandera och medverka till en inhemsk produktion av högklassigt vegetabiliskt protein för direkt human konsumtion men självfallet även för det breda behov av proteiner, som finns i livsmedels- och animalieproduktionen. – Beredskapsmotivet har även framhållits.

Bidragets uppgift var att fylla det gap, som finns mellan det tämligen låga världsmarknadspriset som råder för sojaböner och det högre avräkningspris, som är en förutsättning för att göra odlingen intressant för den enskilde jordbrukaren. – Denne skulle dessutom slippa stå för alla risker, som ett upptagande av en ny art till odling i landet innebär.

Avnämare av en svenskodlad sojaböna, som inte angrips av svampsjukdomar och skadedjur, skulle kunna vara hälsokostbutiker, livsmedelsindu-

stri, barn- och åldringsvården. animalieproduktionen m. fl. Sojabönan säljs redan nu som trädgårdsböna för odling i villaträdgårdar, kolonilotter etc.

Mot. 1986/87
Jo270

Sojabönan återkommer regelbundet bland de arter vilka nämns tänkbara för alternativ odling till den på många håll ensidiga spannmålsodlingen.

Denna måste nu begränsas, bl. a. genom de införda bestämmelserna för trädesbruk. Här utgår statsbidrag per arealenhet under vissa förutsättningar. Bl. a. får slåtter- och betesvall samt vall för frötäkt av vissa arter grönytegräs anläggas.

Det är vår uppfattning att nämnda undantag borde utökas till att omfatta även sojabönor till mogen skörd. Det är ett utmärkt tillfälle att skapa de ovan nämnda "öarna" av tradition och odlingskunnande. Det är också *ett tillfälle* att konstruktivt pröva sojabönans möjligheter som alternativ gröda i praktisk odling i vårt land.

Hemställan

Under återopande av vad som ovan anförts hemställer jag
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i
motionen har anförts om subventionerad odling av sojabönor.

Stockholm den 27 januari 1987

Stig Josefson (c)